

BIBLIA

A decemberi elmélkedéseket Kovács Tádé (Tata), a januáriakat Vincze József (Pér) készítette.

December 6. — Advent 2. vasárnapja — Lk 1,39–45 — Ünnepelni készületlenül?

Folytatódik adventi készülődésünk. Készület nélkül az ünnep sutára sikerül, készület nélkül az ünnep értelmetlen. De még a kétnapos ünnep is rövid a hozzá tartozó majd négyhetes készülethez képest. Tegnap este meggyújtottuk az adventi koszorú második lila színű gertyáját. A Jézuska örömmel figyeli karácsonyi készülődésünket. Nézi a kisingjén eddig fölhajtott papírcsipkéket, a jászlabába hordott szalmaszálakat. De leginkább a szívünket nézi, mert annak szeretetéből jönnek elő jócselekedeteink.

Van, aki szégyelli összehasonlítani mákszemnyi érdemeinket a Mesterével. Én azt gondolom, ha Égi Apácánk a szeretetből adott pohár vízáért is örök életet ad nekünk, nem veszi zokon, ha Fia születésnapjára odahordunk néhány szalmaszálát a jászolba. Biztosan nem vesz elő collstokot, hogy megmérje érdemeink hosszát-szélét, sem patikamérleget nem kap elő, hogy lássa, milyen súlyúak. Mert az Ő gyerekei vagyunk, s örülni tudunk a legkisebbnek is.

„Jön a Jézuska!” De jó! Jön a Jóisten! De jó! De hová? Koszba? Szemébe? Rendtelenségbe? Sáros cipők, gyűrt ruhák, poros függönyök, elmosatlan tányérok, szétdobált holmik, betolható fiókok, sötét gondolatok, mocskos szavak, üvöltő hangok, közönyös tekintetek, ökölbe szorított kezek közé? Hol a vasaló? Hol a mosópor, a mosogatószi-vacs? Ne csak a polcokon és a fiókokban tegyünk rendet, hanem a gondolataink és a szavaink között is! Csendesedjünk el! Tekintetünk ne szúrjon, inkább simogasson! Kezünk ne sújtsjon, inkább emeljen! Lábnak ne tévelyegjen, inkább keresse az egyenes utat!

Erre összpontosít Lukács evangélista tolla is a császár palotájától a pusztá kőrójáig. Erre inti hallgatóit Keresztelő János, a Bemérető hangja is, s beleüvölti a pusztá csendjébe a fontosat, mint egy megelevenedett kóoroszlán a Hatalmas trónusának karfájáról: „Mossátok ki a fületeket! Jön a Mindenség Gazdája! Nem elefánton, nem tevéen, nem lovon. Még csak nem is számárháton. Gyalog

December 13. — Advent 3., az öröm vasárnapja — Lk 3,10–18 — Víz és tűz

Minek kellene örülni? A gazdasági válságnak? Az inflációnak? A közbiztonság romlásának? Vagy annak, hogy két kabátunkból egyet odaadhatunk olyanoknak, akinek így decemberben egy sincs? Hogy megfeleljük kiflinket, imakönyvünket, honlapunkat? Hogy lelkiismeretvizsgálat és bűnbánattartás után visszafoghatjuk magunkat hivatalunkban, munkahelyünkön minden packázástól, túlkapástól, szabotáztól, fűrástól? Igen, ez mind lehet örömünk forrása!

Decemberben talán furcsa egy aratási kép használata: a gabona csűrbe gyűjtése. A pelyvaégetés már jobban emlékeztet a befűtött kályhák duruzsolására. Mindez a nála Erősebb adventje, érkezése kapcsán jut eszébe Jánosnak, Jézus unokabátyjának, az útkészítőnek. Mindennek a helyére kell kerülnie. A gabona hombárba, a pelyva kályhába, a bárány akolba, az ember a neki való pozícióba! Sem a szükségesnél inkább jobbra, sem balra. Sem följebb, sem lejjebb. Sem előbbre, sem hátrább.

Némi szerénység azért nem fog ártani. Keresztelő János nem érzi magát feljogosítva arra, hogy megoldja az Unokaöccs sarujának sziját. Ha az ő feladata vízbe meríteni a bűnbánókat, az utána Eljövendő rangja, hogy a szellem tüzébe meríti a megtisztultakat. Nem csoda, ha ezek után az Unokaöccs „asszonyok szülöttei legnagyobbjának” nevezi János Bátyót. Így tisztelik egymást az igazán nagyok minden hátsó szándék nélkül. Pusztán azért, mert ki-ki a helyén elvégzi a rá hárulót; nem túrva ki helyéből a másikat, nem fitymálva a másik szerepét. Egységesség? Nem. Nivellálódás? Nem. Reszortvállalás? Igen. Munkamegosztás? Igen. Nehéz teher? Nem. Passzentes iga? Igen!

Tűz és víz – mondjuk ellentétes jellemű két emberre. De hát valóban ellentétes jellem János és Jézus? Nem egy tömbből faragott gránitszikla egyik is, másik is a saját helyén? Mitől víz János, és tűz Jézus? Miért jellemzi szerepüket e két ellentétes elemmel János? Sivatagi

jön, hogy megsimogathasson minden ragyogó gyermekarcot az út szélén. Minél több völgybe kell leereszkednie – mert le fog! –, annál később ér ide! Minél több hegyre, púpra, kupacra kell felkapaszkodnia – mert fel fog! –, annál lassúbb lesz haladása! Minél görbébb utat hagyunk neki, annál hosszabb lesz az. Megteszi majd értünk, de magunkkal tolunk ki. Nem megéri erőt venni magunkon? Lemosni múltunk gyalázatát a bűnbánat kádjában?”

Karácsonyi nagytakarítást csinálni kint és bent, fent és lent? Útjaink görbéseit kiegyenesíteni? Mulasztásaink gödreit feltölteni feladataink tisztas betöltésével? Csibészkedéseink, tapintatlanságaink kitüremkedéseit lenyesegetni hétköznapi hősiességgel? Nem ez a normál adventi készület? Olyan nehéz? Olyan sokba kerül?

Ki mondta, hogy a kényelmes megoldás a célravezető? Ki mondta, hogy ha semmit nem dolgozunk magunkon, az a nagy tett? A Mester is csak annyit említett, hogy a tanítvány, ha nem nagyobb is a mesterénél, ha felkészült, olyasféle lesz, akár a mestere (Lk 6,40). Ez azért nem semmi! A Mesternek pedig Jézus a neve. Jézus pedig arra vállalkozik, és arra hívja meg minden tanítványát is, amit a neve jelent: Isten szabadító tevékenységére. Meg akar szabadítani minket, s általunk másokat is önzésünk mélyedéseitől, gorombaságaink kitüremkedéseitől, hogy tisztán, felkészülten érkezünk a sok apró és a nagy randevúra egyaránt. Hogy állunk majd le esik, s csak pislogunk, az könnyen megeshet!

körülmények között a víz a kincs, és a tűző nap a csapás. Tengeri hajótörés esetén kicsit sok is a víz, a jégtáblák közt megfagyó hajótörött minden vágya egy duruzsoló kályha. János fejében nem a sivatagi körülmények motoszkálnak. Azt akarja kifejezni, hogy az ő működése úgy aránylik Jézus működéséhez, mint a hideg víz a tűzforró leveshez, mint a kívülről benedvesítő fürdővíz anyaga a belülről áttüzesítő Szellem szentségéhez. Nem gondolom, hogy egy szentelményt akart volna összehasonlítani egy szentséggel. Nem gondolom, hogy az ő keresztelő tevékenysége kevésbé törölte el a bűnbánók bűneit, mint azok a szakramentumok, amelyeket később Jézus alapított. Mit gondolok hát? Lukács 16,16: A törvény és próféták Jánosig eltartottak ugyan, de attól fogva valami új: az Isten országának jóhíre terjed – igaz, senki se juthat be erőfeszítés nélkül. De az Unokaöccs társaságában ez is megvalósulhat! Íme az öröm vasárnapjának üzenete.

December 20. — Advent 4. vasárnapja — Lk 1,39–45 — Küszöbön a beteljesedés!

Még mindig nem a célnál, de már nagyon az út vége felé. Itt vagyunk a cél-egyenesben. Gyorsítsunk kicsit! Mária már szíve alatt hordozza Azt, Aki karácsonyra megszületik. Már úton van, már siet Erzsébet felé, akinek a szíve alatt ott repes az unokabáty. A vénecske kismama meg a fiatalka találkozik, udvariaskodik egymással, örül a másik örömének, na meg a sajátjának a másikkéval együtt. Idill. Készülődnek a nagy napra, mikor megérkezik Jánoska, megérkezik Jézuska.

Mi a közös Erzsébetben, Máriában s énbennem? A várakozás, a készülődés,

a találkozás közelségének öröme. Mindjárt itt lesz! Megérkezik az Úr! Úrjövét a küszöbön! Beteljesedik az advent!

Zakariás papa nem akart hinni az Úr követének (angyalának), Isten erejének, Gábielnek. Mégis beteljesedett vénecske párjának agg méhében az emberteremtés csodája, s kilenc hónap elteltével boldogan szoríthatta keblére Jánoskáját, Isten ajándékát.

Mária kellő tájékozódás után hitt az Úr követének (angyalának), Isten erejének, Gábielnek. Persze, hogy beteljesedett, amit az Úr neki mondott, s megvalósult számára Betlehemben az első karácsony.

Amit nekem mond az Úr, akár angyala, követe, embere, rádiója, TV-je, csöndje vagy lelkiismeretem szava által, akár az Írás, könyv, folyóirat, képernyő, SMS szavai által – mind-mind beteljesül, csupán hinni kell benne, s ennek az ünnepi hitnek meg kell testesülnie hétköznapjaimban. Erzsébet mama szerint Mária boldog e beteljesült hit erejében. Vajon énvelem másként lenne? Nem érezném-e legáldottabbnak magam az emberek között? Nem költöznek-e szívembe a tiszta öröm Szentelke?

December 25. — Nagykarácsony, Jézus születésnapja — Jn 1,1–18 — Őt fogadtuk-e be?

Na, végre! Megjött a Jézuska. A mi Jézuskánk! Jézuska, akié vagyunk mi. Övéiként fogadjuk. Itt a családiasság együtt ünneplés ideje. Vége a készülődésnek. Leereszthetünk végre. De mi csoda diszsonáns, ünneprontó hangok ezek a különben sasmadarak magasságában szárnyaló János-prolóbusban, hogy „övéi közé jött, és pont az övéi nem fogadták be” (Jn 1,11)?

Csak nem ránk gondolnak ebben a passzusban? Akik oly buzgón felkészültünk az Eljövendő születésnapjára, az Ige megtestesülésének ünnepére? Ünnepeljük Krisztus Királyt, akinek Keresztelő János a heroldja, ünnepeljük az Istenszülő Gyermekeit, aki előtt meghajlik minden térd a földön és az alvilágban. Ünnepeljük az Atya Egyszülöttjét, akit elküldött a földre, hogy vérevel kiengesztelje Őt bűneinkért. Ünnepeljük a Jézus neve, a Jézus Szíve, a Jézus vére és az Oltáriszentség litániájának összes invokációiban megszólítottat. Ünnepeljük nagyjából rá valló, és Tőle teljesen idegen elképzeléseink mentén. Ünnepeljük gyertyagyújtással,

díszes karácsonyfával, művészi betlehemes figurákkal, pásztorjátékkal, éjféli misével, Stille Nacht-tal, bibliaolvasással, családi körimával, nagyapával, nagyanyával, látogatással a szociális otthonban és a hajléktalanszállón. Levesosztással, csomagküldéssel, képeslapokkal, személyre szóló, vásárolt és készített ajándékokkal, hallal, bejgli-vel, szívvidámító szesszel és minden-vel, ami belefér, talán egy kis pihenéssel is – de hogy minden beleférjen, mindenki beleférjen, mindenképpen rohánással, kapkodással, bajusz alatti morgással, s csak éppen egy csipetnyi hangos szóváltással, aminek NAGY KARÁCSONYI VESZEKEDÉS a becsületes neve a szeretet ünnepén.

János evangélista azonban azt mondja „...akik befogadták, azoknak – az Ő nevére magukat rábízóknak – erőt adott arra, hogy Isten gyermekeivé váljanak” (Jn 1,12). Isten gyerkőceit pedig nem más jellemzi, mint csak az, hogy szeretik egymást. Pál apostol ezt ilyen durván fogalmazza meg: „Szétoszthatom mindenemet a nélkülözők közt..., ha

szerelem nincs bennem, semmi hasznom belőle” (1Kor 13,3).

Esetünkre vonatkozóan ez így hangzana: Ünnepelhetem én fényesen a karácsonyt minden liturgikus és karitatív kellékével, ha szeretet nincs bennem, semmi hasznom belőle. Na és? Ha én egy önzetlen mazochista vagyok? Nem elég, ha örülnek az ajándékaimnak, a levlapjaimnak, a főztömnek? Nem elég, ha másokkal jól tettem az ünnep ürügyén? Kötelesek vagyok még jó pofát is vágni a rengeteg plusz melóhoz? Kit zavar, hogy színleg ünnepelek velük, vagy szívből is? Legföljebb engem! Ahhoz meg kinek mi köze?

Kinek? A szeretteidnek! Te bolond! Azt hiszed, nem látják rajtad? Nem szakad meg a szíved miattad? S ha az övék nem is, Valakinek megszakad érted! Égi Apácskádnak! Szedd össze magad, kicsim! És ne vedd ünneprontásnak ezt a szöveget! Mert ha mustármagnyi szeretet szorult beléd, akkor tiéd a karácsony, és akit karácsonykor ünnepelesz: az Ige, a Világosság, az Élet, az Erő – meg az Út! Eredj rajta tovább!

December 27. — Szent Család vasárnapja — Lk 2,40–52 —**Szent családtagok konfliktuskezelése**

A gyerek eltűnik, a szülei meg nem veszik észre, csak ágyazáskor. Szép kis család, mondhatom. Mintha csak a 21. század lakótelepi családjáról lenne szó. Vagy az nem zárandoklatra jár évente, hanem Görögbe meg Olaszba? Lehet. Hol keresi az ember a gyereket, ha eltűnik? Nyilván a haverjai meg a rokonság között. Jézus srácot is ott keresik aggódó szülei. De nem találják, mert nem ott van. Tetszettek volna induláskor megrendszabályozni! „Nem mozdulsz anyád szoknyája mellől, haszontalan kölyök! Megértetted? Majd, ha elindul a názareti csoport, elcsavaroghatsz pár métert a sorban a pajtásaidhoz, de fél-

óránként akkor is jelentkezel nálunk, és ebédkor velünk eszel, világos? Nem lejmolsz senkitől! Nem vagy te kódis utcagyerek! Észre ne vegyem, hogy lekváros a szájad széle, mert eljár a kezem, meglátod!”

Hát ilyen lenne egy „normális” szülő lelki fröccse. És mennyi fölösleges rohangászás, gyomoridegességet megtagaríthatna magának ezzel! De! De megfosztaná kiskamaszát egy soha nem álmódott csodálatos hittanórától, amelynek során fővárosi professzorokat faggathat Arról s olyanokról, Aki s amik a legjobban izgatják, és felelgethet fogós, izgalmas kérdéseikre.

„Na, de legalább szólhatott volna a bűdös kölk!” Szólhatott volna? Nem biztos. Lehet, hogy belefeledkezett a teológiába. Lehet, hogy épp indult volna, csak még egy kérdése volt, de a prof olyan hosszú választ adott, hogy közben elindult kint a karaván. Mégsem illett a professzort leállítani, miközben neki válasszolt! Lehet, hogy ki is jött, hogy szóljon, de már elindultak, nyomukat sem látta, egyedül meg nem mert, nem akart utánuk eredni, különben is, minden idegszála visszahúzta a szuperhittanra. Szóval rettentően élvezte azt, ahol most volt, és kevéssé hiányzott neki az, amiben különben örömmel vett részt otthon

tizenkét éven át eddig, és még tizennyolcon keresztül ezután.

Szülei pedig megbíztak benne. Minden okuk megvolt rá, az elmúlt tizenkét év megalapozta e kölcsönös bizalmat. Ez a kölcsönös bizalom tesz egy családot „SZENTCSALÁDDÁ”. De még a legszentebb családban is lehetnek, s bizony elő is fordulnak konfliktusok. Nem okvetlenül a jellemek különbözősége miatt, lehet, hogy csupán attól,

hogy a tér és idő korlátai közé vagyunk rekesztve, s nem lehet az ember egyszerre bent is meg kívül is, a tudósok közt is az órán, meg az udvaron is a szülőkkel stb.

Egyszóval nem attól szent egy család, hogy sosem keletkezik köztük konfliktus, hanem attól, hogy szépen kezelik konfliktusaikat. Mária anya bátran megfogalmazza fiacskájának szomorúsága okát: „zaklatottan keres-

tünk”, és fölteszi a kézenfekvő kérdést: „Miért bántál így velünk?” Jézus srác pedig költői kérdés formájában bátran előadja a kivédhetetlen tényállást: „Nem tudtátok-e, hogy Apáméiban kell lennem?” Átlag szülőnek ettől a választól is viszketni kezd a tenyere. Mária anyáékban marad ugyan némi értetlenség, de folyik tovább az élet békés mederben: „Lement velük..., és magát nekik alávetve élt.”

Január 3. — *Vízkereszt — Mt 2,1–12 — Az istenkeresés életünk alaptörvénye*

1. Mindenki bölcs, aki keresi az Urat

Életünk szépsége és egyben nehézsége, hogy semmit sem kapunk készen. Főleg a hitünket nem. A szellemi-lelki nagykorúság azzal kezdődik, hogy oltahatatlan belső szomjúságtól hajtva keressük a választ, honnan jöttünk, hová megyünk, ki küldött a Földre, mi a feladatunk.

Sok buktatóval járó, gyönyörű út ez. De aki végigjárja, lerakja a bölcsesség alapjait: lesznek önálló felismerései, tapasztalatai, Isten-élményei.

Esztelen az, aki csak sodródik, aki nem akar biztos talajt a lába alatt, aki nem talál kőszikla-alapra (Mt 7,24-25), mert élete reménytelen, hangulatai szerint ingadozó, zsákutcába torkolló lesz.

2. Aki Istent keresi, annak lesznek útmutató jelei, útbaigazító emberei

Sokan megmosolyogták már a három bölcsöt vezető csillag bibliai tanítását. Pedig igaz, hogy felülről kapunk útmutatást. Aki tapasztalta, annak nem kell magyarázni a tényt.

Az elmúlt nyáron gyalog mentünk a bakonyi sátoztáborba az egyik táborozó csoporttal. Már nagyon közel voltunk, és arra vállalkoztam, hogy a párás, vizes, vaksötét éjszakában az erdőn keresztül vezetem a gyaloglókat, nem pe-

dig a megszokott úton. Mivel egy méterrel tovább nem láttunk, eltévedtünk. Több mint egy órája gyalogoltunk a reménytelen sötétségben, amikor „felülről” kértem segítséget. Nem azonnal, de megkaptuk: kijutottunk egy ismert útra.

Aki keres, az nem marad iránymutatás nélkül. Aki Istent keresi, csodálatos emberekkel fog találkozni, akik már az ÚT-on járnak, akik biztos útmutatást adnak.

3. A bölcs még az ellenség szavából is tanul, abból is kikövetkezteti a helyes irányt

A napkeleti bölcsök Jézus legnagyobb ellenségének udvarában kaptak igazi eligazítást további újtukra vonatkozóan.

Magam is tapasztaltam a kommunista időkben: amit tiltanak az egyházzal kapcsolatban, az a helyes út, azt kell tenni. Tiltották az ifjúsággal való foglalkozást, félték a közösségektől, nagyon tartottak az elkötelezett emberektől – mindezekből tudni lehetett, ezt kell tennie mindenkinek, aki már itt a Földön Isten Országát akarja építeni.

1975-ben vettem részt életem első Borkor-lelkigyakorlatán, a lelkigyakorlat helyszínét és tartójának nevét a székesfehérvári püspöki palotában tudtuk meg,

ők irányítottak oda (pedig akkor már keményen üldözték a kisközösségeket).

4. A keresés mindig eredménnyel jár, sikeres lesz

A napkeleti bölcsök célba értek. Pedig nem volt egyszerű az útjuk. Legyőztek minden akadályt.

Az Isten-keresés nem eredménytelen műfaj. Az a tapasztalat, hogy aki intenzíven és becsületesen keresi Istent, az megtalálja. Aki rátalál, az a helyét, szerepét és közösségét is megtalálja a világban. Aki így él, annak küzdelmes, de harmonikus élete lesz.

Minden esemény, minden találkozás, minden élethelyzet üzenetet hordoz, persze csak azoknak, akiknek van fülük a hallásra, szemük a látásra, értelmük az értésre.

5. Aki megtalálja az Urat, az hazatér övéihez

A napkeleti bölcsök hazatértek. Szívükben a megtalálás örömeivel, az eredményes keresés jó érzésével.

Nagyszerű dolog, hogy a hozzánk tartozókhöz elvihetjük a megtalált örömhírt, tanúságot tehetünk a bennünk élő Isten valóságáról, átadhatjuk a megélt közösség örömét.

A mieink találkozhatnak először megélt valóságainkkal. Így van ez rendjén.

Január 10. — *Urunk megkeresztelkedése — Lk 3,15–16.21–22 —*

A szent emberek ismerik korlátaikat

1. Az igazi szolga nem tör ura babérjaira

Keresztelő János Jézussal szembeni viselkedése egészen lenyűgöző. Nem próbál vele vetélkedni, rivalizálni, versengeni.

Furcsa mentalitás ez korunk emberének, aki azt látja, hogy a kisemberek is tülekednek a pozíciókért, s az alkalmatlanok minden eszközt felhasználnak, hogy magasabbra jussanak. Egy- más elismerése helyett egymás lejáratása, egymás felemelése helyett egymás földbe döngölése tapasztalható.

A Keresztelő marad a hátérben, készíti az utat az utána jövőnek, aki nagyobb nála, aki nagyobb hatalommal érkezik.

2. A szent emberek ismerik korlátaikat

Ritka a helyes önismerettel rendelkező ember. Keresztelő János ilyen volt.

Az igazán szent emberek jellemzői:

- pontosan tudják, ismerik helyüket a világban,
- nem vakítja el őket a dicséret,
- nem akarnak pozícióba kerülni,
- a közhangulat unszolására sem akarnak messianisztikus pózban tetszelegni,
- szolgálják azokat, akik igazi értéket képviselnek és hoznak a világba.

Találkoztam már ilyen szent életű emberekkel. Meghatározó, nem felejtethető volt a velük való találkozás.

3. Keresztelő János tisztában volt vele: létezik a vízkeresztségnél nagyobb és erősebb keresztség, a Lélekbe való bemerülés

Ha Keresztelő mindezzel tisztában volt, miért nem keresztelt az „erősebb” keresztséggel? Valószínűleg azért,

mert nem tudott. Ő nem leminősítette a saját szolgálatát, hanem tudta, van a vízkeresztségnél nagyobb erő.

Jézus annyival több nála, amennyivel több a Szentlélekben való alámerülés a vízkeresztségnél.

Aki pástorkodásra vállalkozik, nem kisebb dologra kap meghívást, mint hogy segítse a rábizottakat bemeríteni az Atyába, a Fiúba és a Szentlélekbe (Mt 28,19-20).

4. Jézus sem tartotta szükségtelennek a vízkeresztséget

Ha korunkban addig eljutnánk, mint kétezer évvel ezelőtt Keresztelő János, hogy a nyilvánosan tartott bűnbemelés után megkeresztelte kortársait, akkor már nagy előrehaladásról beszélhetnénk. A bűnbemelés (ami talán még csak a vízkeresztség szintje) kiveszőben van. Pedig az elköteleződés ennél jóval magasabb lépcsőfok.

A vízkeresztség az első lépcsőfok. Csecsemőkeresztségnél a szülők hite a fontos, hogy gyermeküket Isten Országába tudják irányítani. Majd a gyermek felnőtte válásakor kezdődik a nehezebb feladat: tudatosan kell döntenie Isten Országá mellett, újjá kell születnie Szentlélekben. Ekkor történik meg az önálló személy tudatos döntése.

5. Aki imádkozik, annak megnyílik az ég

Aki bensőségesen tud imádkozni, nagy dolgot cselekszik. Megtapasztalja, hogy az Isten nem halott és néma, hanem élő és beszédes. A „felülről” kapott eligazítás, szó (Logosz), nyitottá tesz bennünket, ahogy az ég is mindig nyitott.

„Miközben imádkozott, megnyílt az ég...” – olvashatjuk Jézusról. Ez nemcsak neki adatott meg, hanem mindenkinék, aki Lélekből és Lélek által imádkozik.

Január 17. — Évközi 2. vasárnap — Jn 2,1–12 — Tegyétek, amit mond!

1. Jézus nem engedi, hogy anyja irányítsa őt

Jézus tudatosan háritja el, hogy családi nyomásra, készítésre cselekedjen. Mi lenne Isten Országá dolgaiból, ha azt mindig úgy igazítanánk, ahogy családtagjaink elvárják tőlünk.

Mária nem látott annyit Isten Országából, mint Jézus, mégis szeretett volna irányítani, cselekvésre motiválta őt. Jézus elzárkózott, mert csak ő tudhatta, mikor jön el az ő órája.

Igazán elkötelezett keresztény csak abból lesz, aki önálló, autonóm személyiség, aki nem függ családtagjaitól, embertársaitól, a körülményektől, amikor életre szóló döntéseket kell hozni. Aki másoktól függ, az kiskorú és vezetésre szorul. Jézus nem engedte magát kiskorúvá tenni anyja által.

2. Aki megteszi, amit Jézus mond, az jó úton jár

Meghallgatni könnyebb Jézus tanítását, mind megtenni. Csak hallgatni őt meddő dolog (Mt 6,26-27). Magam is tettem kísérletet, másoknál is sokszor tapasztaltam: inkább megpróbálom, megpróbáljuk magyarázni Jézus szavait, mert túl nehéznek, vagy túl radikálisnak tartjuk.

Az ellenségszeretet parancsának olvasásakor (Mt 5,43-48) elfogadtam azokat a magyarázatokat, hogy elég megtenni, amit Jézus mondott, imádkozni értük, rosszat nem tenni nekik, de azt már ki-magyaráztam, hogy őket érzellemmel is kell szeretni. Lehet érzélem nélkül szeretni? Mutassa meg valaki!

3. Jézus nem akart feltűnést kelteni csodáival (a csodának nem ez a célja)

Minden lelki embertől távol áll, hogy magát helyezze előtérbe, hogy cselekedetei önmaga reklámjai legyenek. Az igaz, hogy ha valaki olyat tesz, amit mások nem tudnak, akkor sokan figyelnek rá. Jézus ezeket a pillanatokat az örömmézenet elmondására használta fel. Népszerűsége is csak annyiban volt fontos, amennyiben az emberek odafigyeltek rá, hogy elmondhassa a menyeyei Atyától hallott tanítást.

Jézus is sokat küzdött azzal a ténnyel, hogy csodái után nem a tanításra figyeltek hallgatói, hanem a szenzáció foglalkoztatta őket.

Akire odafigyelnek, aki tanítói pozícióban van, az bátran tanúskodjon az evangéliumról, Isten Országáról!

4. A tanítványok Isten dicsőségét láthatták Jézus tetteiben

Fejlett lélek az, aki látva jótetteinket, Isten magasztalja (Mt 5,16). Minden emberi jótettben Isten dicsősége mutatkozik meg, vagy másként fogalmazva,

Január 24. — Évközi 3. vasárnap — Lk 1,1–4; 4,14–21 — A Lélek erejében

1. Isten Lelkének erejében lehet és kell Országának örömhírét hirdetni

Találkoztam valakivel, aki azt állította magáról, hogy Isten Szentlelke nagy erővel működik benne. Idézgette a Szentírást, és vastag közhelyeket mondott. Az általa mondott Lélek nem látzott (és talán nem is működött) benne.

Isten valósága. Mindannyiunk feladata ez: tegyük láthatóvá a Mindenható szavainkban, cselekedeteinkben.

Aki túllát az emberi jócselekedeteken, és nemcsak a jötevő személyét látja, nemcsak őt dicséri, hanem észreveszi benne Isten lényegét, valóságát, szeretetét is, az már látó ember.

Aki jót tesz, annak az a nagy élmény jut osztályrészül, hogy egységben lehet a Teremtővel és az ő akaratával. Kisstíli az, aki dicséretért teszi a jót, vagy hírneve öregbítéséért.

5. Aki fogékony a jelekre, az hitre jut

Kevesen jutottak el Jézus kortársai közül arra a fokra, hogy a jeleket és csodákat látva higgyenek. Aki csak a különlegességet, a szenzációt látta benne, az megmaradt a csodálkozás vagy a megütözés (vagy az irigykedés) szintjén.

A jelek azoknak használnak igazán, akik nyitott, kereső szívvel, lélekkel élnek a mindennapjaikat, akik túllátnak az eseményeken, akik nem a szenzációkra éhesek, hanem szeretnének minél magasabbra jutni szellemben és lélekben.

Akiben működik a Lélek, arra odafigyelnek, az sokkal többet tud mondani a közhelyeknél, annak a megjelenése, mondanivalója magával ragadó. A Lélekkel telített ember tud lelkesíteni, vonzani, ébreszteni, mozdítani.

Jézus így ment el saját falujába és zsinagógába. A Lélekkel telítettségét min-

dig mások állapítják meg rólunk. Isten Lelkének ereje és működése nem rejt-hető el.

2. Jézus mindenhol megjelent, ahol tanítani lehetett

Az igazán céltudatos és elkötelezett ember jellemzője ez. Lélektanilag lehetetlen magunkban tartani mindazt, ami majd szétfeszíti a lelkünket, szívünket. Minden evangelizáció alapja ez a jelenség.

Amikor az örömhír továbbadásának szándéka űz, hajt, nem hagy nyugodni, ellaposodni, akkor igazán merész a Jézus-követő.

Jézus is merész volt, amikor saját falujában akarta hirdetni az Igét. A meszsziről jött ember azt mond, amit akar, de Jézus egy volt közülük. Ismerték őt is, családját is. Talán bizott övéi nyitottságában, befogadókészségében.

3. Aki Isten Lelkének erejében tanít, arra minden szem rászegeződik

Rossz hallgatni a lélek nélkül tanítókat. Aki így tanít, fásasztja és untatja

hallgatóit. Akiben elevenen működik a Lélek, az magára vonja a hallgatósága figyelmét. De így hallgatjuk azt is, akitől sokat várunk. Jézustól is sokat vár-tak a názáreti zsinagógában.

Néhányszor – mint igehirdető – ma-gam is megéltem azt a csodát, amikor felfokozott várakozással várták a szava-imat. De általában a kommunista idők-ben volt ez így, amikor nyilvánosan ki-mondtam azokat a dolgokat, amiről más-sok csak suttogva mertek beszélni.

A fogyasztói társadalom emberének érdeklődését nehéz felkelteni és ébren tartani. De Isten Lelke szólhat általunk kortársainkhoz, bármilyen korban élünk, bármilyenek az emberek.

4. Jézus az Ószövetség írásából is a mennyei Atya gondolatait hirdeti

A tiszta lelkek emberi nagysága ab-ban is meglátszik, hogy minden írásból, eseményből kiindulva tudják hirdetni meggyőződésüket, tanításukat. Jézus-nak sem okozott gondot, hogy az Ószö-

vetség igazságait használja fel örömhír-ének elmondására. Aki annyira tisztá-ban van a mennyei Atya szándékával, mint Jézus, az tudja használni a szellem bármely igazságát, tanítását, és nem ferdül el az eredeti üzenet. Így használ-hatóak fel hallott, olvasott, kigondolt igazságaink az Ország építésére.

5. Jézus világosan beszélt arról, honnan jött és ki küldte

Amíg Jézus názáreti hallgatói arról vitatkoztak, hogy honnan származik, és ismerik a családját, addig ő arról be-szélt – az Ószövetség üzenetével – hogy nem Názáretből kapta a küldeté-sét, hanem „felülről”. Nem a szülők ha-tározták meg az életútját, hanem a Lé-lek, a Lelket pedig az Úrtól, az Atyától kapta, ahogy a küldetését is. Tehát nem az számít, hogy ki honnan származik, hanem a küldetés, amit földi életünk-ben meg kell valósítanunk. Mindenki megkapta a Lelket és a küldetését, a töb-bi rajtunk múlik.

Január 31. — Évközi 4. vasárnap — Lk 4,21–30 — Csodálatból gyűlöletbe

1. A csodálat gyorsan átcsaphat gyűlöletbe

Megdöbbenő tapasztalat ez. Sza-vaink nyomán elmúlhat a csodálat, és a legmélyebb gyűlölet léphet a helyé-be hallgatóságunk részéről. Politikán és dogmatikán gyorsan és becsülete-sen össze lehet veszni. Ha e két tárgy-ban megsértjük valakinek a meggyő-ződését, felfogását, megtapasztalhat-juk azt az igazságot, amit Jézus Ná-záretben átélt. „Mindannyian csodál-ták szavait, melyek kedvesen ömlöt-tek szájából” (Lk 4,22 – Csia Lajos fordítása). Csodálatuk hirtelen for-dult át gyűlöletbe, mert nem Jézus szavaira figyeltek, hanem a saját (val-lásos) felfogásukat védelmezték in-dulatukkal.

2. A honfitársak nehezen viselik el földijüket, ha kiemelkedik az átlagból

Az elismerés és a büszkeség lenne az igazi megoldás, ha valaki kiemel-kezik övéi köréből tehetségével, tu-dásával, szorgalmával. De nem ez az általános. Az irigység, a megvetés, a megszólás gyakrabban megjelenik ilyenkor, mint a csodálat (ld. Fodor Sándor Tűzoltózenekar c. könyv-ben: A hűtlen, 103. o.) Pedig ha he-lyén lenne az önismeretünk és a szí-vünk, mekkora öröm lenne osztozni

annak örömeiben, eredményeiben, aki kiemelkedik közülünk. Amíg megve-tés, irigység, kizsájtás lesz szelle-mi-lelki nagyjaink iránti érzésünk, magatartásunk, addig biztos nem lesz felemelkedés, megújulás, lelki ébredés.

3. Jézus bizonyította hallgatóinak, az üdvösség nem csupán egy népnek szól

A názáretiek szíve akkor telt meg gyűlölettel, amikor Jézus példákat mondott arról, hogy a prófétáknak nemcsak a saját nemzetükhöz volt küldetésük, hanem minden néphez, még az általuk pogányoknak mondot-takhoz is.

De későbbi tanításaiban is több-ször dicsérte a pogányokat, vagy a zsidók által megvetett szamaritánu-sokat:

- „Asszony, nagy a te hited” – mondta Jézus szír-fóníciai asszonynak (Mt 15,21-28).
- „Mondom nektek, nem találtam ekko-ra hitet Izraelben” – mondta Jézus a kafarnaumi századosról (Lk 7,1-10).
- Az irgalmas szamaritánust példának állította (Lk 10,25-37).
- A szamariai asszonnyal való beszél-getés után nagy hatással prédikált városukban (Jn 4,7-42).

4. A próféta saját hazájában, övéi között eredménytelen

Az lenne logikus, hogy a mieink kö-rében, ahol megbecsülnek, elfogadnak, ismernek, ott érnék el a legnagyobb és legtöbb eredményt. Mégsem így van. Miért? Túlságosan közelről látják gyar-lóságainkat? Nem veszik észre a szel-lemben-léleekben való növekedésün-keket? A sorból való kilógásnak tartják eredményeinket, fejlődésünket? Régi énünket szívesebben látják, mint az újat? Túl közelről nem látni, érzékelni a nagyságot, az elköteleződést? Kelle-metlen, ha valaki szavaival, életével változásra (megtérésre) buzdít?

5. Van, amikor az igehirdetés gyűlöletet ébreszt

Akit az igazság eltalál, az vagy megvál-tozik, vagy megharagszik. Aki nem vál-tozni akar, azt hiszi, kipredikálták, meg-alázták, lejáratják. Pedig csak annyi tör-tént, hogy egy nyilvánvaló igazság elta-lálta lényé legmélyét. Kézenfekvő lenne megszívlelni, megtartani, de kivagyiság-ból vagy gögből elutasítja, és az igazságot kimondó embert teszi meg bűnbaknak, megvetendőnek, gyűlölendőnek. Így lesz sokak számára az igazság kárhozattá.

Az Igét akkor is hirdetni kell, ha ilyen eredménye lesz. Mert ilyenkor nem az igehirdető a hibás.